

170. — Vgl. प्रतिनियम.

— विनि 1) zügeln, bändigen, im Zaum halten M. 9, 249. मनसैवेन्द्रियग्रामं विनियम्य BHAG. 6, 24. विनियतं चित्तम् 18. विनियतचेतस् MĀRK. P. 104, 38. — 2) zurückziehen, einziehen: यथा कूर्म इहाङ्गानि प्रसार्य विनियच्छति । एवमेवेन्द्रियग्रामं बुद्धिः सृष्ट्वा नियच्छति ॥ MBH. 12, 8987. — 3) hemmen, unterdrücken, von sich fern halten: प्रमोहं विनियच्छति MBH. 13, 1012; vgl. jedoch 14, 1086. — 4) beschränken: विनियताहार मässige Nahrung zu sich nehmend R. 3, 6, 7. — 5) विनियतम् BHAG. P. 1, 13, 38 bei BURNOUF wohl nur Druckfehler für विनियन्तम्, wie die ed. Bomb. liest. — Vgl. विनियम.

— संनि festhalten, anziehen: ऋषीभून् die Zügel MBH. 7, 8180. Jmd zurückhalten 14, 225. zügeln, bändigen, im Zaum halten: इन्द्रियाणि Spr. 3748. M. 2, 96, 173. BHAG. 12, 4. MBH. 13, 535. धैर्यान्मनः संनियम्य HARIV. 6742. संनियम्यात्मनात्मानम् BUĀG. P. 4, 8, 24. unterdrücken: रोगान् SUÇR. 2, 371, 18. वेगं रूपक्रोधयोः Spr. 5160. क्रोधम् R. 5, 24, 3. 6, 7, 14. मन्युम् BUĀG. P. 4, 18, 2. वेदनाम् MBH. 6, 5816. चिरसंनियतं वाप्यम् R. 2, 30, 23. unterdrücken so v. a. zu Nichte machen (Gegens. सर्ज्) BUĀG. P. 2, 10, 43; vgl. 2, 4, 6. 6, 38. 10, 70, 38. — Vgl. संनियच्छन् fgg.

— परि zielen, schießen: परि यद्दशैषा सीमयच्छत् nachdem er mit dem Donnerkeile geschossen hat RV. 1, 61, 11. — caus. ministrare: परियमयति (परिगमयति?) ब्राह्मणम् SĀJANA nach WEST.

— प्र 1) strecken, vorstrecken: प्रयता ऋषयः RV. 1, 166, 4. ब्राह्म 190, 3. हस्त AIT. BR. 3, 31. प्रयताञ्जलि R. 3, 68, 23. प्रयत langgestreckt: इदं दीर्घं प्रयतं सृधस्यम् RV. 1, 154, 3. weitreichend: दुन्दुर्भवाक् AV. 5, 20, 5. 13, 2, 31. — 2) über Jmd halten: प्र नौ यच्छताद्वृको कर्दिः RV. 1, 48, 15. 8, 9, 1; vgl. u. simpl. 3). — 3) darreichen, anbieten; darbringen, geben, übergeben, dahingeben, verleihen; mit acc. der Sache und dat., gen. oder loc. der Person. शृगिध पूर्ध प्र यंसि च RV. 1, 42, 9. 61, 2. शतमश्वान्प्रयतान्स्य आदम् 126, 2. 3, 1, 22. प्रयतं हस्तद्वितुर्यज्ञम् 3, 35, 10. स्वधार्मिर्यज्ञं प्रयतं न्युत्ताम् TBH. 3, 1, 4. G. RV. 3, 36, 2. 9. 10. रायः 4, 2, 20. मयानि 5, 30, 12. 36, 4. 8, 17, 10. यत्ता क्वीषि प्रयतानि बर्दिषि auf die Streu gesetzt 10, 13, 11. AV. 8, 8, 10. 12, 3, 31. 5, 57. AIT. BR. 1, 4. व्रतम् 3, 40. ÇAT. BR. 1, 3, 2. 3. स्तनम् 14, 9, 4, 28. इन्द्रो यतीन्सालावृकोभ्यः प्रायच्छत् ÇĀKH. ÇR. 14, 50, 2. KAUSH. UP. 3, 1. सज्ञातान् TS. 2, 2, 21, 3. अस्मि KĀTJ. ÇR. 6, 4, 13. ÇĀKH. GRH. 2, 42. MAITREJUP. 6, 33. P. 4, 4, 30. fg. M. 3, 249. 4, 192. 234. 11, 15. 25. MBH. 1, 5704. 2, 1356 (करान् Tribut darbringen). 3, 8544. 12018. 12277. 5, 623. 13, 6699 (mit der ed. Bomb. आसनार्हस्य zu lesen). BHAG. 9, 26. R. 2, 20, 29. 30, 43. 32, 8. 39, 16. 53, 27. 98, 18. 112, 22. R. GORR. 2, 124, 12. 3, 63, 7. 4, 24, 25. 51, 20. MĀRK. 105, 10. ÇĀK. 73, 14. VIKR. 96. Spr. 1112. 3970. 4046. VARĀH. BRH. S. 12, 15. KĀM. NĪTIS. 17, 21. fg. KATHĀS. 13, 185. 19, 58. 23, 18. 35, 25. 39, 112. 54, 158. RĪGA-TAR. 4, 191. 257. DAÇAK. in BENF. Chr. 196, 11. BUĀG. P. 4, 1, 20. MĀRK. P. 32, 18. 63, 24. PAÑĀT. 96, 20. HIT. 63, 15. med. M. 3, 223. HARIV. 10263. R. GORR. 2, 123, 21. PAÑĀT. IV, 27. मधुसर्पिषी लेहं प्रयच्छत् SUÇR. 1, 101, 18. गृहीतमूल्यं यः पापं क्रेतुर्नैव प्रयच्छति abliefern JĀG. 2, 254. स्वशिरो मे प्रयच्छ hergeben KATHĀS. 41, 37. शरीरम् PAÑĀT. 88, 14. आत्मनो जीवितम् 70, 3. तद्गान्धर्वविवादेनात्मानं प्रयच्छ 43, 6. वेदम् übergeben so v. a. lehren JĀG. 1, 34. विषम् Jmd Gift geben PAÑĀT.

VI. Theil.

34, 16. अम्भः geben, bringen (vom Regenbogen) VARĀH. BRH. S. 33, 3. फलम् verleihen, bringen BUĀG. P. 6, 6, 9. MĀRK. P. 18, 48. द्विगुणं लाभम् VARĀH. BRH. S. 42, 9. निद्राम् SĀH. D. 37, 7. कामान् MBH. 1, 6037. तृप्तिम् 8084. R. 1, 62, 11. भोगं मोक्षं चैव KATHĀS. 52, 16. पीडाम् VARĀH. BRH. S. 53, 58. भयम् Spr. 892. MBH. 3, 1226 (wo die ed. Bomb. richtig प्रयच्छति liest). अभयम् BUĀG. P. 3, 3, 42. अभयवाचम् HIT. ed. JOHNS. 1234. सत्क्रियाम् Spr. 2313. मानमात्रम् 2612. पुष्टिम् 4748. पराभवम् 2423. अनिष्टम् KATHĀS. 32, 92. अनुज्ञाम् 53, 154. MBH. 1, 5919. आज्ञाम् BHATT. 17, 27. शापम् einen Fluch über Jmd (gen.) aussprechen KATHĀS. 41, 23. MĀRK. P. 74, 30. मम युद्धं प्रयच्छ so v. a. kämpfe mit mir R. 4, 9, 38. 7, 18, 7. HARIV. 8364 (med.). wiedergeben M. 8, 181. MBH. 3, 15131. BUĀG. P. 9, 14, 8. सुकृतं न (so ist wohl zu lesen) प्रयच्छति यावन्मम कृतं नराः eine Wohlthat erwidern MĀRK. P. 14, 72. ऋणम् eine Schuld bezahlen M. 8, 158. विक्रयेण verkaufen RĪGA-TAR. 4, 397. कैकेयेषु च हतान्स मातुलाय प्रयच्छति absenden R. 6, 82, 140. कृत्स्नं पुरुषस्वार्थं प्रकाश्य वैदो प्रयच्छति so v. a. vorführen SĀMĀJAK. 36. सख्या वक्रमभि प्रयच्छति परं पर्यश्रुणी लोचने richten auf Spr. 1423. — 4) in die Ehe geben, vom Vater, der die Tochter verheirathet: प्रजापतिः सोमाय उक्तिरं प्रायच्छत् AIT. BR. 4, 7. ĀÇV. GRH. 1, 3, 2. ÇAUNAKA in Z. f. vgl. Spr. 1, 442. M. 8, 224. 9, 71. 89. R. 1, 8, 16. KATHĀS. 43, 196. BUĀG. P. 4, 1, 41. MĀRK. P. 14, 68. — 5) प्रयत eine dem Ernst des Augenblicks entsprechende Stimmung und Haltung zeigend, innerlich und äusserlich zu einer ernsten Handlung gehörig vorbereitet; = पवित्र, पूत AK. 2, 7, 44. = अनुच्छिष्ट HALĀJ. 2, 247. = शुचि, अतिनम्र, पलवत्, प्रपल्युक्त, धीर, नियतत्पर Comm. य इमं परमं गुणं श्रावयेद्भस्मसंसदि । प्रयतः KATHOP. 3, 17. VS. PRĪT. 1, 20. M. 2, 183. 185. 222. 3, 216. 226. 228. 4, 49. 5, 86. 145. 8, 258. 11, 258. MBH. 3, 3010. 11931. 5, 426 (प्रयता च mit der ed. Bomb. zu lesen). 12, 9058. 13, 382 (प्रयताः mit der ed. Bomb. zu lesen). 2669. 7101. R. 1, 2, 27. 50, 16. 2. 31, 19. 52, 83. 104, 28. R. GORR. 1, 12, 27. 27, 9. 33, 39. 2, 17, 6. 98, 21. 4. 27, 11. 5, 93, 2. 7, 83, 8. KUMĀRAS. 1, 59. 3, 16. RAGH. 1, 33. 90. 95. 5, 28. 8, 11. 13, 70. VARĀH. BRH. S. 46, 64. 48, 19. 88, 40. BUĀG. P. 1, 3, 29. 2, 2. 14. 5, 7. 4, 7, 25. 8, 71. 12, 47. 5, 23, 8. 6, 13, 27. 8, 4, 24. 16, 62. MĀRK. P. 31, 51. 96, 12. सर्वकर्मसु MBH. 13, 7100. रणो 3, 12237. अन्नद्रीना° RAGH. 3, 44. 63. अचम्य° 9, 18. अभिषेक° 14, 82. आचार° VIKR. 43. अप्रयत M. 5, 142. 11, 153. R. 3, 42, 8. Spr. 4216. VARĀH. BRH. S. 50, 6. KATHĀS. 33, 63. BUĀG. P. 6, 18, 49. प्रयतेनात्तरात्मना MBH. 2, 428. प्रयतात्मन् M. 4, 145. fg. R. 4, 8, 39. Spr. 3323. BUĀG. P. 7, 10, 28. प्रयतात्मवत् R. ed. Bomb. 6, 106, 28. 7, 3, 22. प्रयतमानस MBH. 3, 5001. प्रयते देशे an einem reinen, einer heiligen Handlung entsprechenden Orte R. 6, 96, 7. st. प्रयतवाग्भूत्वा HARIV. 12285 liest die neuere Ausg. प्रयतवान्भूत्वा. — Vgl. प्रयत, प्रयति, प्रयत्स्, प्रयाम.

— अतिप्र hinüberreichen, weitergeben TS. 2, 4, 12, 7. TBH. 1, 1, 2, 9, 2, 1, 5.

— अनुप्र reichen, geben TS. 2, 2, 1, 5.

— अप्र darreichen: अप्रयच्छ (आ प्र यच्छ VS. und TS.) दक्षिणादेतां सव्यात् AV. 7, 26, 8.

— उपप्र dazu reichen ÇAT. BR. 5, 4, 5, 13.

— प्रतिप्र wieder ausliefern, zurückgeben; weitergeben TS. 6, 5, 6, 3. 6, 4. ĀÇV. ÇR. 5, 12, 13. GRH. 1, 8, 9. LĪTJ. 5, 2, 7. DAÇAK. in BENF. Chr. 193, 14.

3*